9. KULLUK VE SAMİMİYET BEYANI: KURBAN


Kurban ibadeti Allah'a (c.c.) bağlılığın bir göstergesidir.

Kurban, sözlükte "yakın olmak ve Allah'a (c.c) yakın olmak için takdim edilen şey" anlamına gelmektedir. Dinî terim olarak kurban; ibadet niyeti ile naslarda beyan edilen hayvanları, belirli günlerde usulüne uygun bir şekilde kesmektir. İmam Ebû Hanife'ye göre kurban kesmek vaciptir. Diğer müctehidlere göre ise sünnettir.

Akıllı ve ergenlik çağına ulaşmış olan ve yolculuk hâlinde olmayan Müslümanlar dinen zengin sayılacak ölçüde (nisap miktarı) malî imkânı sahip olduklarında kurban kesmekle yükümlü olurlar. Peygamber Efendimiz (s.a.v) kesilen kurbanın etlerinin üçte bir oranının evde tüketilmesini geri kalan kısmının tasadduk edilmesini tavsiye etmiştir.[69]

İnsanlık tarihi boyunca şekil ve şartlarında farklılıklar olmakla birlikte hemen bütün dinlerde kurban kesme uygulaması bulunmaktadır. Kur'an'da Hz. Âdem'in

68. *Nesâî, Menâsiku'l-Hac, 2626.*
69. *bk. Ebû Dâvûd, Dahâyâ, 2814.*

(a.s) iki oğlunun Allah'a (c.c) kurban takdim ettikleri[70] ve önceki ilahî dinlerde kurbanın emredildiği bildirilmektedir.[71] Oğlunu kurban etmeye giden Hz. İbrahim'in (a.s) imtihanı başardığı ve oğlu yerine bir hayvan kurban etmesi gerektiği haber verilmiştir.[72]

Her ibadette olduğu gibi Kurban ibadetinde de samimiyet ve ihlas ibadetin geçerlilik şartıdır. **"Onların (kurbanların) etleri ve kanları asla Allah'a ulaşmaz. Fakat ona sizin takvanız (Allah'a karşı gelmekten sakınmanız) ulaşır..."[73]** ayeti kurbanların sırf Allah (c.c) rızası gözetilerek, kulluk bilinci içinde kesilmesinin gerekliliğini beyan etmektedir.

Peygamber Efendimiz (s.a.v) buyuruyor ki:

"Yeterli imkânı olduğu hâlde kurban kesmeyenler bizim namazğahımıza yaklaşmasın."

İbn Mâce, Edâhî, 3123.

Vahyin çizdiği istikâmet yolundan sapan toplumlarda çeşitli varlıklar adına kurban kesildiği görülmektedir. **"O hâlde, Rabbin için namaz kıl, kurban kes."[74]** ayetindeki *"Rabbin için"* beyanı ile Allah'tan başka varlıklar için kurban kesilemeyeceği, yalnız Cenab-ı Hakk'ın hoşnutluğunu kazanma gayesi ile kurban kesilmesinin gerekliliği açıklanmıştır.

Kurbanlık Hayvan Türleri	Kurbanlık Hayvanın Asgari Yaşı	Kaç Kişi Adına Kurban Kesilebileceği
Koyun Keçi	1 yaş	1 kişi
Sığır Manda	2 yaş	1-7 kişi
Deve	5 yaş	1-7 kişi



Kesilecek kurbanın hastalık, sakatlık, uzuv eksikliği gibi kurban olmaya engel kusurlarının olmaması gerekir. Kesimin en uygun yollarla ve hayvana işkence yapmadan tamamlanması Hz. Peygamber'in emridir.[75] Kurban kesildikten sonra çevre temizliğine de gereken hassasiyetin gösterilmesi gerekir.

70. *bk. Mâide suresi 27. ayet.*
71. *bk. Hac suresi 34. ayet.*
72. *bk. Sâffât suresi 102-107. ayetler.*
73. *Hac suresi 37. ayet.*
74. *Kevser suresi 2. ayet.*
75. *bk. Ebû Dâvûd, Dahâyâ, 2817.*



DEĞERLENDİRELİM

Kurbanların kesim için hazırlanmış mekânlar yerine kamuya açık alanlarda kontrolsüz bir şekilde yapılmasının yol açabileceği zararları arkadaşlarımız ile değerlendiriniz.

Kesilen kurbanın herhangi bir uzvunun para ile satılması veya kasap ücreti olarak verilmesi caiz değildir. Hayvanın derisi evde kullanılmayacak ise bir ihtiyaç sahibine ya da hayır kurumlarına verilmelidir.

Kurban ibadetinin fert ve toplum için birçok faydaları bulunmaktadır. Kurban kesen kişi dinî sorumluluğunu yerine getirerek sevap kazanır. Kurban kesmenin sevabını soran kişiye Resulullah (s.a.v) "*Kurban yününün her bir tüyüne bir hasene (sevap) vardır.*"[76] diye cevap vermiştir. Kurban; toplumda yardımlaşma, kardeşlik, dayanışma gibi olumlu davranışların artmasını; kin, haset, cimrilik, vurdumduymazlık gibi olumsuz davranışların da azalmasını sağlamaktadır. Kurbanın üçte birlik kısmı fakirlere ayrılacağı için et alma imkânı olmayan fakirlerin ihtiyacı karşılanmaktadır. Kurban bayramında hayvan kesiminin artması hayvancılık sektörünün gelişmesine de katkı sunmaktadır.

---

76. İbn Mâce, Edâhî, 3127.
77. Mustafa Çağrıcı, "Salih", md., TDV İslam Ansiklopedisi, C 36, s. 31.
78. Heyet, İlmihal, C 1, s.72.
79. bk. İbrahim suresi, 18. ayet.